

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 384/2022
19.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Миролјуба Томића, Милене Рашић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Момчила Величковића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Јагодини 4К-157/21 од 29.09.2021. године и Вишег суда у Јагодини Кж1. бр. 221/21 од 19.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 19.04.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Момчила Величковића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Јагодини 4К-157/21 од 29.09.2021. године и Вишег суда у Јагодини Кж1. бр. 221/21 од 19.11.2021. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 2. тачка 1) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу, **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини 4К-157/21 од 29.09.2021. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ и изречена му је условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 2 месеца и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од 1 године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело. Према окривљеном је изречена мера безбедности одузимања предмета и одлучено је о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Јагодини Кж1. бр. 221/21 од 19.11.2021. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног и пресуда Основног суда у Јагодини 4К-157/21 од 29.09.2021. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Момчило Величковић, због повреда

закона из члана 439. тачка 1) и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање.

Након што је примерак захтева за заштиту законитости, у смислу члана 488. став 1. ЗКП, доставио Републичком јавном тужиоцу, Врховни касациони суд је одржао седницу већа о којој, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио јавног тужиоца и браниоца, јер веће није нашло да би њихово присуство седници било од значаја за доношење одлуке.

На седници већа, Врховни касациони суд је размотрио списе предмета са пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је по оцени навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) и повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у преосталом делу недозвољен.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости, као разлог подношења нумерише повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, коју образлаже наводима да је погрешан закључак нижестепених судова да кривично дело неовлашћено држање опојних дрога из члана 246а став 1. КЗ не може представљати дело малог значаја, јер се ради о делу које само по себи представља повећану друштвену опасност, а што је супротно пракси Врховног касационог суда, који је у случајним предметима ослобађао окривљена лица, јер опојна дрога у количини од 0,18 грама, искључује противправност као обавезан елемент кривичног дела, те из тих разлога нема кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим.

Изнете наводе захтева Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

На наведену повреду закона, одбрана окривљеног указивала је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и о томе у образложењу пресуде, на страни пет, став један, два и три, дао довољне и јасне разлоге, које Врховни касациони суд у свему прихвата и, у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, на те разлоге упућује.

Бранилац окривљеног у захтеву истиче, и битну повреду одредаба кривичног поступка из из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и наводи да се побијане пресуде заснивају на доказу на коме се по закону не могу заснивати. У том смислу, као незаконити доказ, бранилац означава записник о испитивању сведока ББ, које је спроведено супротно одредби члана 300. став 1. у вези става 6. ЗКП. Образлажући наведену повреду, бранилац указује на став Врховног касационог суда изражен у пресуди Кзз 1054/2020 од 02.12.2020. године, а који став се, по ставу одбране, може применити и у конкретном случају.

Одредбом члана 300. став 1. ЗКП је прописано да је јавни тужилац дужан да браниоцу осумњиченог упути позив да присуствује саслушању осумњиченог, односно

да осумњиченом и његовом браниоцу упути позив, а оштећеног обавести о времену и месту испитивања сведока или вештака.

Врховни касациони суд најпре налази да из списка предмета произилази да је пред Основним јавним тужиоцем у Јагодини, сведок ББ испитан дана 11.06.2021. године, и то без присуства окривљеног, (у овој фази поступка окривљени није ангажовао браниоца). Такође, у списима нема доказа да је јавни тужилац упутио позив окривљеном да присуствује испитивању означеног сведока.

Имајући у виду наведено, као и цитирану законску одредбу, по налажењу Врховног касационог суда такав исказ сведока ББ, дат на записнику о испитивању сведока од 11.06.2021. године пред Основним јавним тужиоцем у Јагодини, прибављен је супротно члану 300. став 1. ЗКП.

Међутим, иако је напред наведени исказ сведока прибављен супротно члану 300. став 1. ЗКП, по налажењу овог суда, с обзиром да су нижестепени судови чињенично стање у предметном поступку утврдили на основу других доказа, то у конкретном случају читањем исказа сведока ББ, на главном претресу уз сагласност странака, дана 29.09.2021. године, није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка у смислу члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, због које би нужно било укидање правноснажних пресуда. Наиме, очигледно је да би и без тог исказа била донесена иста пресуда, а да би постојала напред наведена повреда закона, правноснажна пресуда мора да се заснива искључиво на том доказу, што овде није случај.

Поред изнетог, Врховни касациони суд налази да се у предмету овог суда Кзз 1054/2020, на који се бранилац позива и у овом конкретном предмету, не ради о истој процесноправној ситуацији, имајући у виду да је у овом поступку, постојала сагласност странака да се на главном претресу исказ сведока ББ са записника пред ОЈТ у Јагодини прочита, док је у предмету Кзз 1054/2020 та сагласност изостала.

Образлажући повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП бранилац наводи и да су незаконити и сви остали изведени докази, јер су произашли из незаконитог претресања, које је обављено супротно одредбама ЗКП, без наредбе суда и без испуњених услова да се изврши претресање у случају да наредба не постоји (члан 159. ЗКП).

Изнети наводи захтева за заштиту законитости су неосновани, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 286. став 1. ЗКП прописано је ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела... да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ... а у ставу 2. истог члана прописано је да у циљу испуњења дужности из става 1. полиција може: да тражи потребно обавештење од грађана, да изврши потребан преглед превозних средстава, путника и пртљага, ... да предузме друге потребне мере и радње, те да о чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања појединих радњи

и предметима који су пронађени или одузети, а могу бити од интереса за кривични поступак, саставе записник или службену белешку.

Из цитираних одредби ЗКП, произилази да овлашћена службена лица, могу предузети одређене радње и без наредбе суда, а у конкретном случају и преглед лица, а не претрес лица, како то погрешно закључује бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости. Полицијски службеник је овлашћен, поред осталог, да заустави и изврши преглед лица, предмета које лице носи са собом, и то у случајевима када лице треба довести, када је то неопходно ради проналаска предмета подобних за напад или самоповређивање, када предузима мере трагања за лицима и предметима и када предузима друге мере и радње у складу са ЗКП.

Одредбом члана 147. ЗКП прописано је да ће орган поступка предмете који се морају одузети по кривичном закону или могу послужити као доказ у кривичном поступку привремено одузети и обезбедити њихово чување, док је одредбама члана 150. ЗКП прописано да се лицу од кога су предмети одузети издаје потврда у којој ће се ти предмети описати, навести где су пронађени, од кога се одузимају као и својство и потпис лица које радњу спроводи.

Из списка предмета произилази да су овлашћена службена лица дана 13.04.2020. године око 16,00 часова приликом прегледа лица – овде окривљеног ББ пронашли једну ПВЦ кесицу у којој се налазила сасушена биљна материја налик на опојну дрогу марихуану, да је лице доведено у просторије ПУ Јагодина где му је уз потврду о привремено одузетим предметима извршено одузимање пронађене ПВЦ кесице са биљном материјом и да је о догађају обавештен заменик Основног јавног тужиоца у Јагодини Дејан Ђорђевић, који је наложио вештачење биљне материје, а након тога и подношење одговарајуће кривичне пријаве. На описани начин су овлашћена службена лица обавили радњу у смислу члана 286. став 2. ЗКП.

Сходно изнетом, у конкретном случају није ни обављено претресање лица, како то погрешно закључује бранилац, већ преглед лица, у складу са чланом 286. ЗКП, о чему је обавештен јавни тужилац, те сходно изнетом ни потврда о привремено одузетим предметима не представља незаконит доказ, с` обзиром да је издата од стране Полицијске управе у Јагодини као надлежног органа, да је овлашћено службено лице ПУ Јагодина поступајући на основу члана 147. ЗКП, приликом предузимања потребних мера из члана 286. став 1. и 2. ЗКП од окривљеног привремено одузело једну ПВЦ кесицу у којој се налазила сасушена биљна материја налик на опојну дрогу канабис. Наведена потврда је сачињена у складу са одредбом члана 150. ЗКП и потписана од стране окривљеног, без примедби и овлашћеног службеног лица.

Имајући у виду да су овлашћена службена лица критичном приликом поступала у складу са својим овлашћењима из члана 286. став 1. ЗКП (ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере, поред осталог да се открију или обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ...), да су обавила преглед лица у складу са одредбом члана 286. став. 2. ЗКП и да су у складу са одредбом члана 286. став. 4. ЗКП обавестила јавног тужиоца (констатовано у Службеној белешци ПУ Јагодина од 13.04.2020. године), напред изнети наводи захтева за заштиту законитости

браниоца окривљеног, којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП су неосновани.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости је недозвољен.

Наиме, иако не нумерише, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости указује и на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, наводима да постоји очигледна контрадикторност навода из изреке и образложења пресуде, обзиром да је у изреци пресуде наведено да је опојна дрога нађена код окривљеног, док се супротно томе у образложењу наводи да је дрога пронађена испод картона на тезги, на којој је окривљени седео у друштву више лица.

Како члан 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која у поступку има, у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у напред наведеном делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде у односу на одбијајући део, на основу члана 491. ЗКП, а на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, у делу у којем је захтев браниоца окривљеног одбацио као недозвољен.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић